

Wie?

Sieraadontwerpster
Ineke Heerkens (35)

18 vormberichten 3/2013

Het leven in het ekwc speelt zich af rond een binnenplaats met appartementen en studio's. Van buiten zie je niet dat binnen grote bedrijvigheid heerst. Bekende kunstenaars werkten hier zoals Anish Kapoor, Tony Cragg, Ted Noten en Ineke Hans. Nu schaart sieraadontwerpster Ineke Heerkens zich bij haar illustere voorgangers.

Van textiel, polyethyleen en leer naar klei, is dat niet een grote verandering?

'Nooit eerder heb ik met klei gewerkt en nu doe ik dat onafgebroken, drie maanden lang. Toen ik mijn werkplan schreef werd mij pas duidelijk dat ik met klei de thema's in mijn sieradencollecties op een andere manier kan uitdrukken. Eigenlijk herinterpreteer ik er mijn bestaande werk mee. Ik kan hier in vrijheid en onbevangenheid experimenteren met een materiaal dat me geheel onbekend is. Dat is spannend want klei kan elke identiteit aannemen die je maar wilt.

Ik werk veel met textiel, polyethyleen en leer; vormeloze, platte en tweedimensionale materialen waarmee ik driedimensionale sieraden maak. Nu werk ik met een materiaal dat al volume heeft. Het is tactiel ook anders: zacht, flexibel, kneedbaar, smeugig, het heeft de rimpeligheid van huid. Maar het is ook hard en breekbaar.

Je denkt bij een brok klei anders over formaat en gewicht. Het meest aantrekkelijke vind ik wel dat het heel direct is; klei hoeft je niet uitgebreid te bewerken om een vorm te maken. Ook is het fysiek. Ik gebruik mijn lichaam, vooral mijn handen om een vorm te krijgen. Ik verplaats massa door te duwen.

Eerst maakte ik kralen op de draaitafel, nu graaf ik met mijn hand een gat in de klei vanuit de "kraalgedachte". Aan de binnenkant laat het markeringen achter. Het duwen spreidt links en rechts ook restmateriaal uit. Die vormen zijn ook interessant om iets mee te doen.'

Het thema van je werkplan is 'Shifting Mass'. Hoe ziet dat thema er in je werk uit?

'Het gaat over het verschuiven van massa of het verplaatsen van volumes. Het is vooral een onderzoek, een experiment naar materiaal, vorm en kleur. Ik haal veel inspiratie uit de natuur in verhouding tot het door de menselijke hand geschapen landschap. De hand neem ik ook letterlijk.

De beweging van een plas water die trilt is een metafoor voor de beweging van 2D naar 3D. Evenals een gat in het water ofwel een wak in het ijs, het opspatten van water, een afdruk in het natte zand. Het onderwerp "Watergaten" dat ik nu verder uitwerk, ontstond toen ik als uitwisselingsstudent in Australië veel aan het duiken was. Het wegduwen van water als je een duik neemt, is vergelijkbaar met het wegduwen van klei met de hand, met het maken van gaten in kralen.'

Je bestaande werk refereert aan de natuur. Zo doen je hals sieraden denken aan en mix tussen een rotsblokje en zeekoraal en lijken je broches een doorsnede van verschillende bodemlagen te verbeelden.

'Mijn halskettingen en broches hebben als kenmerk dat ze het verstilde landschap

verbeelden door middel van een dynamische en organische vorm. Het Nederlands polderlandschap met de groene velden, kaarsrecht geploegde akkers, luchtspiegelingen, kabbelende rivieren en de wind is in mijn sieraadcollecties het uitgangspunt.'

Je gebruikt daarbij maar één kleur?

'Ik werk altijd met groen, in alle mogelijke tinten. Eén kleur benadrukt de vorm. De kleur refereert ook aan de natuur: aan de beweging, de groei van de natuur in combinatie met het menselijk lichaam. In het ekwc heb ik bij mijn eerste series sieraden verschillende lagen en tinten groen op de sieraden gesprayd. Zo lijkt het of de kleur op het werk is gevallen, zoals stuifmeel op een bloemblad. Door steeds opnieuw te glazuren, krijg je meer interessante nuances in de kleur.'

Je woont en werkt midden in Amsterdam. Nu ben je drie maanden samen met elf andere 'artists in residence' 'opgesloten' in sundaymorning@ekwc. Hoe gaat dat?

'Als je hier arriveert, gaat letterlijk het hek achter je dicht en kun je je drie maanden lang volledig onderdompelen in de klei, tussen de machines, ovens, en materialen. Ik heb een eigen appartement en een eigen studio. In het begin moest ik wennen dat je constant met z'n twaalf bent; het is net een commune. In Amsterdam heb ik een heel ander, socialer leven. In het begin wilde ik nog wel eens een dag dit "kleiklooster" ontvluchten, maar ik begin nu verslaafd te raken aan het tot twee uur 's nachts doorwerken. Als het einde in

Waarom?

Ze woont en werkt gedurende drie maanden in *sundaymorning@ekwc*, het internationale keramisch werkcentrum, met een voor haar nieuw materiaal: klei.

Het glazuren van de klei

zicht is, wordt onafgebroken gewerkt en lokt de buitenwereld al lang niet meer. Na het avondeten gaan we vaak weer aan het werk. We kunnen bij elkaar binnenlopen, vragen stellen, en ik test bijvoorbeeld bij collega's hoe draagbaar mijn sieraden zijn. Onze gedeelde fascinatie is inspirerend.'

Werkt hier nog steeds een divers gezelschap kunstenaars?

'Directeur Ranti Tjan en de staf trachten een goede mix te vinden van mensen uit verschillende disciplines, die nog nooit met klei hebben gewerkt. Ook wordt gezocht naar een balans tussen het aantal mannen en vrouwen, disciplines en landen. Het streven is nog altijd mensen toe te laten die geen ervaring hebben met klei, maar doordat ook het keramisch werkcentrum geen rijkssubsidie meer krijgt, zijn veel medewerkers gedwongen ontslagen. Daarom zijn er minder mensen die ons kunnen helpen en zijn er meer echte keramisten opgenomen in het gezelschap en minder "keramiekvreemden". Voorheen – het lijkt een utopie – werkte je hier nog één op één. Het is jammer dat de subsidie is teruggelopen want het wordt onderschat hoe goed deze werkperiodes zijn voor je ontwikkeling.'

Je hebt edelsmeden aan de Rietveld gestudeerd. Hoe is het je daarna vergaan?

'Ik was een van de jongsten op de academie, had behoefte aan leeftijdgenoten. Daarom heb ik twee uitwisselingen gedaan: behalve naar RMIT University in Melbourne ben ik ook naar Finland gegaan waar ik een fascinatie

voor de natuur heb ontwikkeld, hoewel die daar ook heel eentonig kan zijn. Het is in beide gevallen leuk om je vakgebied in een breder perspectief te zien en te weten waar je vandaan komt. Nederland heeft een historie die teruggaat tot de jaren zestig waarin het een rijke collectie conceptuele sieraden heeft opgebouwd.

Sinds mijn examen in 2001, ben ik een tijd assistent geweest van Ruud Peters en zit ik bij galerie Marzee. Die verkoopt mijn unieke stukken en volgend voorjaar gaan ze mijn werk en werkproces bij het keramisch werkcentrum laten zien. Samen met twee collega's heb ik een tijd "Op Voorraad" gehad, een pop-up sieradenwinkel waar we ons eigen werk en dat van andere ontwerpers in oplage verkochten. We zijn er mee opgehouden met name omdat we niet aan onze productie toekwamen; we zijn meer makers dan galeriehouders. Het was echter een leuke tijd waarin je opeens je publiek ontmoet. Het is een goed communicatiemiddel dat ze je werk kopen en dragen.'

Als iemand nu ook drie maanden in het keramisch werkcentrum wil werken, wat moet diegene dan doen?

'Ik denk dat ik ben toegelaten omdat ik een open plan heb geschreven. Je moet iets willen doen waarvan het ekwc denkt: die wil bijna het onmogelijke of waarvan het zelf denkt, dat is voor ons wel een hele grote uitdaging. Zij moeten je experiment spannend en interessant genoeg vinden. Daarnaast heb ik bij het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie een subsidieaanvraag gedaan om deze werkperiode te kunnen bekostigen. Ik heb in mijn

communicatieplan ook aangegeven hoe ik mijn onderzoek en werk wil laten zien.'

In de vorm van boekjes?

'Ik wilde iets tastbaars maken, een document dat mijn onderzoek weerspiegelt. Maar ik wilde ook een middel vinden waarmee ik van een afstand kan reflecteren op mijn werk, want ik zit hier natuurlijk wel in een "keramiekbubbel". Samen met de grafisch vormgever van mijn website, Willem van de Ven van Studio WVDV, maak ik daarom een reeks van vijf boekjes met de gelijknamige titel van mijn werkplan: "Shifting Mass, de vorm van de dingen die gaan komen". De boekjes dienen ook om het werkproces voor geïnteresseerden die niets van mijn onderzoek zien, inzichtelijk te maken. In elk boekje leg ik uit waarmee ik bezig ben, wat de stand van het werkproces is door tekst, foto's, schetsen en impressies van het leven in *sundaymorning@ekwc* te laten zien. In het vijfde boekje beschrijf ik mijn conclusies en toon ik de resultaten. Je kunt een abonnement nemen op de serie boekjes. Daarmee doe ik aan pr en kan ik gedeeltelijk mijn gemaakte kosten dekken.'

–
Viveka van de Vliet

www.inekeheerkens.nl